

Riigikaitsekomisjoni tegevuse ülevaade

Riigikogu XV koosseisu II istungjärgk (11.09.2023 – 24.12.2023)

Koosseis

Esimees: Kalev Stoicescu (Eesti 200 fraktsioon)

Aseesimees: Leo Kunnas (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Liikmed:

Enn Eesmaa (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Raimond Kaljulaid (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Meelis Kiili (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Ants Laaneots (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Alar Laneman (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Priit Sibul (Isamaa fraktsioon)

Peeter Tali (Eesti 200 fraktsioon)

Kristo Enn Vaga (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Istungite arv

Riigikaitsekomisjon pidas II istungjärgul kokku 27 istungit, sealhulgas 6 väljasõiduistungit, millest üks oli ühine väljasõiduistung väliskomisjoniga.

I ja II istungjärgu vahelisel ajal toimus 2 istungit – 26.06.2023 erakorraline istung ning 07.07.2023 väliskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni ühine väljasõiduistung Riigikantseleisse.

Väljasõiduistungid

21.09.2023 külastati NATO küberkaitsekoostöö keskust;

12.10.2023 külastati NATO staabielementi Eestis (NATO *Force Integration Unit Estonia*);

17.10.2023 saadi riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni ühisel väljasõiduistungil Kaitseväge

Peastaapi ülevaade Eesti Kaitseväge osalemisest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel;

21.11.2023 kohtuti riigikaitse kõrgeima juhi, Vabariigi Presidendi Alar Karisega;

23.11.2023 saadi ülevaade Eesti Kaitseväge diviisist ja õppusest Decisive Lancer 2023;

05.12.2023 saadi ülevaade mereväe arengutest.

Eelnõud riigikaitsekomisjoni menetluses

II istungjärgul määras Riigikogu juhatus riigikaitsekomisjoni juhtivkomisjoniks 2 seaduse ja 12 otsuse eelnõule:

Vabariigi Valitsuse algatatud Kaitseliidu seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (335 SE);

Vabariigi Valitsuse algatatud asendustäitmise ja sunniraha seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (340 SE);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve" eelnõu (310 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahuvalveoperatsioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu (311 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni missioonil Iraagis" eelnõu (312 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalveoperatsioonil Liibanonis" eelnõu (313 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni valmidusüksuste koosseisus" eelnõu (314 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväge koosseisus" eelnõu (315 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil Mosambiigis" eelnõu (316 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhital muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu (317 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel operatsioonil EUNAVFOR Med/Irini" eelnõu (318 OE) (vastu võetud 08.12.2023);

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele valmistada ette ja taastada sõjaväestatud piirivalve eraldi ametina" eelnõu (274 OE);

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele koostada kuni 2045. aastani ulatuv terviklik riigikaitse arenguvision ja sellest lähtuv uus erakorraline riigikaitse arengukava kuni aastani 2034" eelnõu (322 OE);

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele kohustada kõiki reservväelasi hoidma kodus alaliselt tulirelvi koos arvestatava laskemoona kogusega ning anda reservväelastele selleks ka vajadusel finantsabi" eelnõu (331 OE).

II istungjärgust jäi riigikaitsekomisjoni menetlusse 2 seaduse ja 3 otsuse eelnõu:

Vabariigi Valitsuse algatatud Kaitseliidu seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (335 SE);

Vabariigi Valitsuse algatatud asendustäitmise ja sunniraha seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (340 SE);

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele valmistada ette ja taastada sõjaväestatud piirivalve eraldi ametina“ eelnõu (274 OE);

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele koostada kuni 2045. aastani ulatuv terviklik riigikaitse arenguvision ja sellest lähtuv uus erakorraline riigikaitse arengukava kuni aastani 2034“ eelnõu (322 OE);

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele kohustada kõiki reservväelasi hoidma kodus alaliselt tulirelvi koos arvestatava laskemoona kogusega ning anda reservväelastele selleks ka vajadusel finantsabi“ eelnõu (331 OE).

Riigikaitsekomisjon andis arvamuse

26.06.2023 (I ja II istungjärgu vahelisel ajal) väliskomisjonile:

Eesti seisukohad ajakohastatud Euroopa Liidu merendusjulgeoleku strateegia ja selle tegevuskava kohta - JOIN(2023) 8 ning Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse eelnõu kohta, millega kehtestatakse laskemoona tootmist toetav õigusakt - COM(2023).

14.09.2023 Euroopa Liidu asjade komisjonile:

Eesti seisukohad julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia kohta - JOIN(2023) 9;

28.09.2023 Euroopa Liidu asjade komisjonile:

Eesti seisukohad Euroopa Liidu küberalगतuste kohta - COM(2023) 207, COM(2023) 208, COM(2023) 209.

Muud riigikaitsekomisjonis käsitletud teemad

12.09.2023; 09.10.2023; 06.11.2023; 07.12.2023 saadi ülevaade julgeolekuolukorra arengutest;

18.09.2023 saadi ülevaade 29.-30.08.2023 Toledos toimunud Euroopa Liidu kaitseministrite mitteametlikust kohtumisest ja järgmise NATO kaitseministrite kohtumise ettevalmistustest;

18.09.2023 kohtuti Riigi- ja Omavalitsusasutuste Töötajate Ametiühingute Liitu (ROTAL) kuuluvate sisejulgeoleku ametiühingute esindajatega;

19.09.2023 käsitleti kaitsekoostööd Soome ja Eduskunta kaitsekomisjoni visiiti Eestisse;

25.09.2023 saadi ülevaade Kaitseministeeriumi valitsemisala 2024. aasta eelarve projektist ja arengukavast aastateks 2024-2027;

10.10.2023 saadi ülevaade Kaitseväge personali voolavusest;

16.10.2023 tutvuti uuringuga "Avalik arvamus riigikaitsest 2023";

23.10.2023 arutati komisjoni tööga seotud küsimusi;

23.10.2023 saadi ülevaade Kaitseministeeriumi tegevusest;

24.10.2023 saadi ülevaade toidu varustuskindlusest;

24.10.2023 saadi ülevaade 11.-12.10.2023 Brüsselis toimunud NATO kaitseministrite kohtumisest;

07.11.2023 saadi ülevaade Kaitseväge personaliteemadest;

13.11.2023 saadi ülevaade Ühendkuningriigi ja Eesti kaitsekoostöö leppes;

14.11.2023 saadi ülevaade riigikaitse ja julgeolekuga seonduvatest teemadest;

11.12.2023 saadi ülevaade sõjapidamisest tunnetuslikus lahinguruumis, NATO strateegilisest kommunikatsioonist ja Eesti valitsuskommunikatsiooni/strateegilise kommunikatsiooni valmisolekust;
12.12.2023 saadi ülevaade elanikkonnakaitse tegevuskavast, rahastusest ja tsiviilreservist;
18.12.2023 käsitleti Eesti ja Ameerika Ühendriikide kaitsekoostööd;
19.12.2023 arutati tsiviilajateenistuse loomise ideed.

Kohtumised, külastused, välisvisiidid

I ja II istungjärgu vahelisel ajal:

20.06.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Gruusia parlamendi Euroopa integratsiooni komisjoni juhi Maka Botchorishviliga, kohtumisel osales ka Gruusia suursaadik Eestis hr Archil Karaulashvili;
23.06.2023 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liige Peeter Tali Viljandis Võidupüha ja maakaitsepäeva tähistamise üritustel;
28.06-30.06.2023 viibis riigikaitsekomisjoni delegatsioon koosseisus esimees Kalev Stoicescu ja liikmed Ants Laaneots, Meelis Kiili, Peeter Tali ning Priit Sibul visiidil Ukrainas;
01.09.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Lowy Rahvusvahelise Poliitika Instituudi tegevdirectori dr Michael Fullilove'iga;
05.09.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Kanada välisministri esindaja ja parlamendi liikme Robert Oliphantiga, kohtumisel osales ka Kanada suursaadik Lätis Brian Szwarc;
06.09.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Eesti ettevõtjate delegatsiooniga ja andis julgeolekupoliitilise ülevaate Eesti toetusest Ukrainale.

13.09.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Prantsusmaa suursaadiku Emmanuel Mignot'ga;
20.09.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Tallinna Prantsuse Lütseumi gümnasistidega;
25.09.2023 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu, aseesimees Leo Kunnas, liikmed Enn Eesmaa, Meelis Kiili, Peeter Tali ja Kristo Enn Vaga Briti parlamendi alamkoja Briti-Eesti sõprusrühma delegatsiooniga;
26.09.2023 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja Raimond Kaljulaid 25.09.-26.09.2023 Tallinnas toimunud Baltimaade ja Prantsusmaa välis- ning julgeolekupoliitika seminaril;
26.09.2023 kohtus riigikaitsekomisjon Eduskunta kaitsekomisjoni delegatsiooniga, kohtumisel osales ka Soome suursaadik Eestis Vesa Vasara;
28.09.2023 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liikmed Ukraina-Eesti parlamendirühma esimehe Arseni Puškarenkoga;
28.09.2023 külastati komisjoni väljasõidu raames Kaitseväge ja Kaitsealiidu õppust Ussisõnad Lääne maakaitseringkonna vastutusalas;
01.10-03.10.2023 osales riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu koos väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoniga Euroopa Liidu parlamentide välis- ja julgeolekupoliitika ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika konverentsil;
05.10.2023 külastati väljasõidu raames Päästeameti demineerimise võimetuvustust Männikul;
06.10.2023 osales riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu *Multiple Challenges for Transatlantic Partnerships* konverentsil Prahas;
06.10.2023 osales riigikaitsekomisjoni esindajana komisjoni liige Peeter Tali Võru Gümnaasiumis toimunud Nursipalu harjutusvälja laiendamise avatud menetluse avaliku istungil;
10.10.2023 kohtuti Rootsi parlamendi kaitse- ja julgeoleku erikomisjoni delegatsiooniga, kohtumisel osales ka Rootsi suursaadik Eestis pr Ingrid Tersman;

11.10.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Jaapani suursaadikuga Eestis härra Yukihiko Matsumura, saatkonna asejuhi proua Yuki Sakai ja poliitikadiplomaadi preili Megumi Jimboga;

18.10.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Türgi kaitseministri Yaşar Güleriga;

01.11.2023 kohtusid riigikaitsekomisjoni aseesimees Leo Kunnas, liige Meelis Kiili, väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, liikmed Anti Poolamets ja Eerik-Niiles Kross Norra Stortingeti välis- ja kaitsekomisjoni delegatsiooniga;

02.11.2023 osales riigikaitsekomisjoni aseesimees Leo Kunnas kohtumisel Saksamaa parlamendi Balti sõprusrühma liikmetega;

11.11.2023 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu, aseesimees Leo Kunnas ja liige Peeter Tali Ühendkuningriigi Suursaatkonna eestvedamisel toimunud I maailmasõja lõppu tähistaval mälestuspäeval Kaitseväe kalmistul;

11.11.2023 osales riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Tartus Kaitseliidu 105. aastapäevale pühendatud üritustel;

16.11-18.11.2023 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja komisjoni liige Raimond Kaljulaid Aurora foorumil Ühendkuningriigis;

19.11.2023 osales riigikaitsekomisjoni aseesimees Leo Kunnas Maarjamäe Saksa sõjaväekalmistul Saksa rahva leinapäeva mälestusüritusel;

27.11.2023 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liige Peeter Tali Balti Kaitsekolledži vanemstaabiohvitseride kursusega;

28.11.2023 esines riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Vihulas toimunud Kõrgemal Elanikkonnakaitse Kursusel ettekandega ning juhtis paneeldiskussiooni;

30.11.2023 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liige Peeter Tali Euroopa Liidu sõjalise komitee esimehe (CEUMC) kindral Robert Briegeriga;

13.12.2023 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson välisajakirjanike ja mõttekodade esindajatega;

20.12.2023 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Prantsusmaa suursaadiku residentsis küberkaitse raporti koostamisega seoses Eestis visiidil olevate Prantsusmaa Rahvusassamblee kaitsekomisjoni liikmete Anne Le Hénanffi ja Frédéric Mathieu'ga.